

Vastaus Kimmo Kiljusen ja 31 muun valtuutetun aloitteeseen kansalaisuusjuhla Vantaalle

VD/2067/00.02.00.03/2020

Kimmo Kiljunen sekä 31 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Seremoniallisten juhlien järjestäminen vastikään kansalaisuuden saaneille on yhtäältä vanha, perinteinen juhlamuoto. Toisaalta se on tuore, monikulttuurisuuteen ja maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvä ilmiö. Pohjoismaissa kansalaisuusjuhlia on alettu systemaattisesti järjestää viimeisen parin vuosikymmenen aikana.

Erityisesti anglosaksissa maissa, kuten Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Australiassa on pitkäaikainen perinne järjestää kansalaisuusjuhla. Se on pakollinen kaikille uusille kansalaisille uskollisuusvaloineen. Muuttajasta tulee uuden asuinmaansa kansalainen sinä päivänä, kun hän osallistuu seremoniaan ja saa valan jälkeen kansalaisuustodistuksen. Iso-Britanniassa on alettu järjestää vastaavanlaisia pakollisia seremonioita vuodesta 2004.

Pohjoismaissa kansalaisuusjuhlat ovat vapaaehtoisia. Sen sijaan, että uusille kansalaisille ilmoitetaan vain postitse kansalaisuudesta, järjestetään heille myös tervetuliaisjuhla. Sen tavoitteena on auttaa maahanmuuttajaa kotoutumaan ja integroitumaan uuteen kotimaahansa. Juhlamuodot vaihtelevat maittain. Pohjoismaissa keskimäärin 20 % kutsutuista uusista kansalaisista osallistuu juhlaan.

Tukholma ja eräät muut ruotsalaiset kaupungit ovat järjestäneet maahanmuuttajille tervetuliaisjuhlia 1990-luvun alusta lähtien. Vuonna 2006 hallitus kehotti kaikkia kuntia järjestämään uusille kansalaisille vastaavan seremonian. Lähes puolet ruotsalaisista kunnista järjestää juhlan, useimmiten kansallispäivän yhteydessä.

Tanskassa ensimmäinen maanlaajuinen kansalaisuusjuhla järjestettiin parlamenttitalossa vuonna 2006. Sitä aikaisemmin vuodesta 2003 vastaavan juhlan oli järjestänyt Kööpenhaminan kaupunki. Norjassa on järjestetty kansalaisuusjuhlia vuodesta 2007. Se liittyi uuden ulkomaalaislain hyväksymiseen. Norjalainen erityispiirre on, että kansalaisuusjuhlan järjestää lääni, jolloin maaherrat vastaavat juhlan kulusta.

Suomessa on Turku ollut edelläkävijä kansalaisuusjuhlan järjestämisessä. Näin on toimittu vuodesta 2005. Nykyisin juhla järjestetään Turun seudun kuntien yhteisenä tapahtumana Turun linnassa. Sen yhteydessä valitaan maahanmuuttajataustainen vuoden uusturkulainen ja vuoden monikulttuurivaikuttaja.

Helsinki ja Espoo järjestivät kansalaisuusjuhlansa ensimmäisen kerran syksyllä 2017 itsenäisyyden satavuotisjuhlien merkeissä. Sittemmin molemmat kaupungit ovat ylläpitäneet traditiota. Kaupunginjohtajat ovat toimineet juhlapuhujina ja tilaisuuksissa on kuultu myös uusien kansalaisten edustajan puheenvuoro.

Sisäasianministeriö ja Kuntaliitto ovat suosittaneet kunnille kansalaisuusjuhlien järjestämistä. Mielipidetiedustelujen mukaan kolmasosa suomalaista kannattaa tällaisten juhlien järjestämistä. Noin 40 % pitää nykytapaa – proosallista sähköposti-, teksti- tai kirjeviestiä – riittävänä.

Turun, Helsingin ja Espoon juhliin on kutsuttu kussakin kaupungissa edellisenä vuonna Suomen kansalaisuuden saaneet täysikäiset ihmiset. Juhlan päivämäärä on vaihdellut kaupungista riippuen.

Eurooppalainen Suomi -yhdistys on esittänyt juhlan järjestämistä itsenäisyyspäivänä. Keskusteluissa on ollut esillä myös juhannus.

Vantaalla maahanmuuttajataustaisten kansalaisten suhteellinen määrä on Suomen suurin. Olisi mitä tähdellisintä, että myös täällä, pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien tavoin alettaisiin järjestää säännöllisesti kerran vuodessa kansalaisuusjuhla.

Juhlan motoksi sopii hyvin Zacharias Topeliuksen sanat Maamme -kirjassa vuodelta 1875:

Tässä maassa asuu kansaa erilaisista sukuperistä ja eri kielistä, ja he kantavat suonissaan erilaisten kansakuntien verta. Mutta se on sanottu, että kaikki, jotka tunnustavat tämän maan isänmaakseen ja rakastavat tätä sellaisena – kaikki, jotka tottelevat tämän maan lakia ja tekevät työtä tämän hyväksi – ovat yksi kansa.”

Kaupunginvaltuusto 24.2.2020 § 19

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Vantaalla varsinaista kansalaisuusjuhlaa ei ole toistaiseksi järjestetty. Suomen 100-vuotisjuhlassa vuonna 2017 uudet Suomen kansalaiset huomioitiin siten, että edellisenä vuonna kansalaisuuden saaneet kutsuttiin kohdennetusti Vantaan kaupungin järjestämään itsenäisyyspäiväjuhlaan Energia-Areenalle. Juhlavuoden kunniaksi Maahanmuuttovirasto toimitti erillisestä pyynnöstä vuonna 2016 kansalaisuuden saaneiden rekisteritiedot maksuttomasti kunnille juhlien järjestämistä varten.

Vantaalla itsenäisyyspäiväjuhlan järjesti kulttuuripalvelut, ja uusien kansalaisten kutsumisesta huolehti kaupunginkanslia yhdessä monikulttuurisuusasiain yksikön kanssa. Halukkaiden tulijoiden piti ilmoittautua erikseen ja käydä lunastamassa omalla nimellä varustettu maksuton pääsylippu kaupungintalolta. Juhlassa ei ollut heille erillistä seremoniaa, mutta asiasta keskusteltiin. Kansalaisuuden saaneita osallistui juhlaan arviolta 50-70. Kutsuttuja oli tuolloin vajaat 700.

Erillisen kansalaisuusjuhlan järjestämisestä on puhuttu epävirallisesti jo aikaisemmin ja kaupunki suhtautuu myönteisesti uusien Suomen kansalaisten juhlistamiseen. Ratkaistavia kysymyksiä ovat järjestämisvastuu ja rahoitus. Kutsuttavia perheineen olisi todennäköisesti useita satoja vuosittain. Vuonna 2019 Suomen kansalaisuus myönnettiin 1001 Vantaalla asuvalle ulkomaalaiselle, mikä oli 109 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna. 2010-luvulla kansalaisuuden saaneita on ollut vuosittain keskimäärin 812.

Jos kansalaisjuhla jatkossa halutaan järjestää, luonteva ajankohta ja paikka voisi olla monikulttuurinen itsenäisyyspäiväjuhla 6.12. Sellainen on järjestetty jo yli 10 vuoden ajan eri paikoissa. Päävastuun käytännön järjestelyistä on kantanut pääsääntöisesti Hakunilan kansainvälinen yhdistys yhteistyökumppaneiden kanssa kaupunginhallituksen avustuksen turvin. Päävastuu järjestelyistä on siirtymässä kulttuuripalveluille, ja jo viime vuoden puolella kulttuuritalo Martinus varattiin tämän vuoden itsenäisyyspäiväjuhlaa varten. Fyysiset puitteet juhlalle siis ovat olemassa. Tämä vuosi on poikkeuksellinen suurien yleisötilaisuuksien järjestämisen kannalta, sillä korona saattaa tuoda rajoituksia. Kansalaisuusjuhla tullaan järjestämään Monikulttuurisen itsenäisyysjuhlan yhteydessä tai muulla sopivalla tavalla vuodesta 2021 alkaen.

Kaupunginhallitus 7.9.2020 § 16

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kimmo Kiljuselle ja 31 aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 21.9.2020 § 17

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite: Allekirjoitettu Kimmo Kiljusen ja 31 muun valtuutetun aloite kansalaisuusjuhla Vantaalle

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

kehittämispäällikkö Ritva Nyberg, 040 062 9536, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
suunnittelija Anu Anttila, 050 314 5600, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi